

2017-08-30

Produktifiera för optimal bränslebas (POB)

Version	Datum	Skreven av	Ändringar
Projektskiss	2017-08-30	Lars Fridh	

Projektinformation

Program/Process: Energiforsk SEBRA

Programchef/Processledare: Helena Sellerholm, Energiforsk

Projektnummer: 43427-1

Projektledare: Lars Fridh, Skogforsk, E-post: lars.fridh@skogforsk.se

Skogforsk Uppdrag 29741

Finansiär: Energimyndigheten, Energiforsk samt Skogs- & Energisektorn

Projektbeskrivning

Bakgrund

Önskan om effektivare beställning och leverans av rätt skogsbränsle till rätt förbrukare är viktiga frågor för både skogs- och energiföretagen. Branschen omsätter stora värden, men produkterna är inte väl definierade, vilket är ett bekymmer. Dagens egenskapsbeskrivningar och koder för skogsbränsle som hanteras i virkessystemen har ofta svag koppling till de bränsleegenskaper som en förbränningsanläggning styr efter. Ofta har egenskaperna en större koppling till hur bränslet har producerats, lagrats och andra parametrar som mer är förknippade med skogliga åtgärder och hanteringar. Mot bakgrund av detta genomfördes under 2014-2015 ESS-projektet "Produktegenskaper för skogsbränsle" med målet att skapa bättre produktbeskrivningar för skogsbränsle. Projektet utarbetade ett förslag till karaktärisering, indelning och struktur av egenskaper för skogsbränsle utifrån fukt- och askhalt, fraktionsklass/finfraktionsandel. Den föreslagna strukturen behöver verifieras och justeras för att kunna fungera i en operativ hantering av skogsbränsle. En av utmaningarna är att kunna mäta dessa karaktäriserande egenskaper på ett snabbt och effektivt sätt för att kvalitetssäkra det efterfrågade bränslet.

Syfte och mål

Syftet med projektet är att vidareutveckla metod & teknik för produktbeskrivning av skogsbränslen och att använda dessa metoder & tekniker för att bättre kommunicera bränslets kvalitet mellan leverantör och användare.

Effektmål/Syfte	Referens
Projektet förväntas att leda till förbättrade informationsflöden om skogsbränslets egenskaper genom leveranskedjan samt skapa förutsättningar för att leveranser av bränslet sker med ökad jämnhet och med förutsägbara egenskaper.	E1
Projektet syftar till att skapa en sammanhållen informationskedja där skogs- och energiföretagen får en struktur för att definiera och klassificera skogsbränslen vilket kommer att leda till ökad resurs- och kostnadseffektivitet.	E2
Projektets resultat förväntas kunna användas som underlag för upphandling av skogsbränslen, något som saknas i dagsläget och är värdefullt för såväl skogs- som energiindustri.	E3

Produktmål	Referens
Konkret förslag till överenskommelse om klassning och karaktärisering av skogsbränslen som ska kunna användas vid upphandling	Pm1
Konkret förslag till mätmetoder, prismodeller och redovisningslösningar anpassade ny produktstruktur och i enlighet med nya virkesmätninglagen.	Pm2
Anpassa det branschgemensamma IT-stödet för mätning och redovisning av affärer via SDC för biobränslehandelns behov och krav.	Pm3

Avgränsningar och förutsättningar

Projektet bygger på att bränslemarknadens aktörer aktivt deltar i seminarier och arbetsgrupper med att utarbeta konkreta förslag till bränsleklassificering. Alla aktörer är välkomna att delta.

Utgångspunkten för detta projekt är det förslag till indelning och klassificering av skogsbränsle som utarbetades under 2014-2015 inom ESS-projektet "Produktegenskaper för skogsbränsle" (Skogforsk Arbetsrapport nr 873-2015).

Genomförande

Beskrivning av Delprojekt

DELPROJEKTBEKRIVNING	
TITEL: DP 1 Förankring verifiering Egenskaper	Ansvar: Lars Fridh, Skogforsk
Mål:	<ul style="list-style-type: none">• Utarbeta konkret förslag till klassning och karaktärisering av skogsbränslen (Pm1).• Förankra detta förslag hos skogsbränsleaktörerna
Förutsättning:	<ul style="list-style-type: none">• Godkänd projektplan
Aktiviteter:	<p>1:1 Förbereda inför seminariet. Inledningsvis, knyta engagerade "nyckelpersoner" från både köpare och säljare av skogsbränsle till projektet. Dessa bildar arbetsgrupp för att utarbeta underlag/information inför seminariet, samt fungera som ambassadörer och kommunikatörer för att skapa delaktighet bland övriga aktörer.</p> <p>1:2 Utarbeta underlag inför seminariet. Alla tilltänkta deltagare måste i god tid innan seminariet få konkret och tydlig information om bl.a.:</p> <ol style="list-style-type: none">a. Vad är projektets mål och syfte, effektmål och förväntat resultatb. Hur ska arbetet genomföras i projektet. Att alla har möjlighet att delta och påverka.c. Formell inbjudan att delta, och vad som då kommer att krävas i form av engagemang, tid etc. <p>1:3 Genomförande av seminariet. SDC Biobränslekommittén står som värd. Vid seminariet skall projektet presenteras i detalj och deltagarna ges möjlighet att få svar på de frågor som kan ha uppkommit i förbindelse med det utskickade informationsmaterialet. Under seminariet är det avsikten att aktörerna ska känna så stort intresse att de meddelar sitt aktiva engagemang.</p> <p>1:4 Formering och start av arbetsgrupperna. Med hjälp av nyckelpersonerna i 1:1 upprättas nu arbetsgrupper utifrån en lämplig indelning beroende på vilka som valt att engagera sig i projektet</p> <p>1:5 Fortlöpande arbetet i de olika grupperna, konkretisera behov av information om bränsle. Detta arbete sker i nära dialog med DP 2 Mätning och DP 3 Affärsmodeller. Från arbetsgrupperna ska det senare utkristallisera sig ett antal typflöden som kan testas i DP 4 Fallstudie.</p> <p>1:6 Utarbeta konkret förslagstext till DP 5</p>
Leveranser:	<ul style="list-style-type: none">• Ett seminarium• Konkret förslag till klassning och karaktärisering av skogsbränslen.

DELPROJEKTBEKRIVNING	
TITEL: DP 2 Mätning och karaktärisering	Ansvar: Sven Jägbrant, SDC/VMU
Mål:	<ul style="list-style-type: none">• Utarbeta konkret förslag till mätmetoder anpassade ny produktstruktur och i enlighet med nya virkesmätningsslagen (Pm2).
Förutsättning:	<ul style="list-style-type: none">• Godkänd projektplan

Aktiviteter:	<p>2:1 Förbereda inför seminarium. Mätningstekniska frågor och utmaningar med ny produktstruktur. Resultat från sällningstester om dessa är tillgängliga. Aktiviteten koordineras med DP1 och DP3</p> <p>2:2 För fraktionsfördelning ingår två variabler; storlek på målfraktionen (som måste ha en viss andel) och andel finfraktion. Inom studien ska, med utgångspunkt i en ny ISO-standard, lämplig(a) skakfrekvens(er) tas fram för de föreslagna bränsleprodukterna. Det ska även studeras om bildanalys kan ge ett likvärdigt resultat som sällning och därmed öppna för att metoderna kan tillämpas parallellt för betalningsgrundande mätning.</p> <p>2:3 Askhalt: Bestäms idag via labb. Att bestämma askhalt med röntgen studeras i projekt P41965-1. Ytterligare tekniker för snabb askhaltsbestämning ska studeras, i första hand NIR. Möjligheten att använda erfarenhetstal ska också beaktas. Värmeverkens produktionsdata (ton aska) ska jämföras med den via energiberäkningsnycklarna (som utgör underlag för affärerna) beräknade mängden aska.</p> <p>2:4 Utarbeta konkret förslagstext till DP 5. Här inarbetas resultaten kring fukthaltsmätning inom EM-projekt P41965-1 Mätning av skogsbränsle.</p>
Leveranser:	<ul style="list-style-type: none"> Konkret förslag till mätmetoder anpassade ny produktstruktur och i enlighet med nya virkesmätninglagen.

DELPROJEKTBEKRIVNING	
TITEL: DP 3 Kommunikation / affärsmodeller	Ansvar: Håkan Jonsson SDC
Mål:	<ul style="list-style-type: none"> Utarbeta ett konkret förslag till prismodeller och redovisningslösningar anpassade ny produktstruktur och i enlighet med nya virkesmätninglagen (Pm2). Anpassa det branschgemensamma IT-stödet för mätning och redovisning av affärer via Skogsbrukets datacentral (SDC) för biobränslehandels behov och krav (Pm3).
Förutsättning:	<ul style="list-style-type: none"> Godkänd projektplan
Aktiviteter:	<p>3:1 Förbereda inför seminarium. Kunna presentera teoretiska typscenarion för att ge aktörer en bild av vad projektet kan resultera i. Förankra i SDC nätverk av aktörer. Aktiviteten koordineras med DP1 och DP2</p> <p>3:2 Utarbeta underlag inför seminariet. Alla tilltänkta deltagare måst i god tid innan seminariet få konkret och tydlig information om bl.a.:</p> <ol style="list-style-type: none"> Affärsmodeller Redovisning Egenskapsinformation Kommunikationslösningar <p>3:3 Fortlöpande arbete med affärsmodeller allt eftersom arbetet i DP 1 och DP 2 fortskrider. Utredda och förslå prismodeller, kollektivförfaranden och redovisningslösningar anpassade till produktstrukturen och mätmetoder för biobränslen i enlighet med nya virkesmätninglagen. Kontinuerlig avstämning mellan aktörer och DP1,2 och 3</p> <p>3:4 Utarbeta konkret förslagstext till DP 5</p>
Leveranser:	<ul style="list-style-type: none"> Konkret förslag till prismodeller och redovisningslösningar anpassade ny produktstruktur och i enlighet med nya virkesmätninglagen.

DELMOMENTBESKRIVNING	
TITEL: DP 4 Fallstudie typflöden	Ansvar: Lars Fridh Skogforsk
Mål:	<ul style="list-style-type: none"> Klargöra de operativa effekterna av de verifierade egenskaperna, mätning och karakterisering samt kommunikation och affärsmodell.
Förutsättning:	<ul style="list-style-type: none"> Arbetsgruppernas resultat i DP 1, DP 2 och DP 3
Aktiviteter:	<p>4:1 Mellan 3–4 typflöden som utkristalliserats vid arbetsgrupperna i DP 1 förbereds för uppföljande studier med de nya karakteriseringarna. Studieupplägg utarbetas inom arbetsgrupperna och koordineras för jämförbarhet. Beredskap för studie av ytterligare 2–3 typflöden.</p> <p>4:2 Studierna genomförs vid respektive leverantör-förbrukare.</p> <p>4:3 Resultaten analyseras och eventuella korrigeringar görs.</p>
Leveranser:	<ul style="list-style-type: none"> Fallstudier

DELPROJEKTBESKRIVNING	
TITEL: DP 5 Utarbeta förslagsdokument	Ansvar: Lars Fridh, Skogforsk
Mål:	<ul style="list-style-type: none"> Konkret förslag till överenskommelse om klassning och karakterisering av skogsbränslen som ska kunna användas vid upphandling (Pm1). Konkret förslag till mätmetoder, prismodeller och redovisningslösningar anpassade ny produktstruktur och i enlighet med nya virkesmätningsslagen (Pm2).
Förutsättning:	<ul style="list-style-type: none"> Alla resultat från DP1 – DP 4
Aktiviteter:	<p>5:1 Utifrån resultaten i DP 1-DP 4 sammanställs det slutgiltiga konkreta förslaget till projektets uppdragsgivare (SEBRA). Projekt och DP ledarna tillsammans med nyckelpersonerna i DP 1 kommer att formulera texten. Styrgruppen får sedan komma med utlåtande och inspel innan förslaget skickas iväg.</p> <p>5:2 Konkret förslag ska ingå i slutrapporten och vara SEBRA tillhanda innan 2019.02.14</p>
Leveranser:	<ul style="list-style-type: none"> Dokument med konkret förslag

